

Viletina

8. – 24. rujna 2009.

Dosadašnje izložbe
lipanj 2008 Muzej grada Splita
rujan 2008 Muzej grada Rijeke

ETK galerija

Ericsson Nikola Tesla,
Zagreb, Krapinska 45

www.ericsson.com/hr

e-mail: etk.company@ericsson.com

KRALJEVSKA KOLEKCIJA

ERICSSON

Pred nama je niz neobičnih objekata kojima je polazište problematiziranje kulture odijevanja. Umjetnički kreator ViletinA, u svom kreativnom radu polazi od postavki koje imaju veze s modom, s vanjskim izgledom osobe. Moda, od latinske riječi *modus* – način, pojam je kojim se pokriva širok dijapazon oblika života: uglavnom prolaznih noviteta, nametnutih iz određenih centara. Termin se obično primjenjuje na odijevanje, stil frizure, nakit, pravila javnog ponašanja, načine zabavljanja, ali i na tendencije i kriterije koji vladaju u književnosti, likovnim umjetnostima, glazbi. Danas je moda široko područje kojem se osnova pojma zapravo izgubila. Razlog za to je zamor od pravila i otklon k individualnosti. U domeni mode odijevanja nosi se, doslovno, sve. Stil oblačenja prenesen je na osobnu razinu. Pojedinci se više ne oblače unificirano, unutar nekog modnog trenda ili pravila, već se u javnosti pojavljuju u sasvim neočekivanim osobnim odjevnim kombinacijama.

Na tragu ovih promišljanja možemo promatrati razvoj ovog likovnog projekta. Za razliku od drugih autora modnog dizajna, ViletinA vrlo brzo odustaje od standardnih materijala te pristupa slobodnijem načinu oblikovanja. On uzima neobične materijale i njima formira nešto što više nije haljina, iako je po obliku haljina najbliže opisno određenje. On kreće u avanturu kreativnog čina koji više ne podliježe modnim standardima, a rezultati su na razmeđu odjavnog predmeta i skulpture, preciznije objekta. Autor, oponašajući modni predmet, prelazi u skulptorsko područje.

Ako ovaj projekt promatramo iz skulptorskog diskursa, dolazimo na područje postmodernizma. To je pojam koji pokušava obuhvatiti nov način davanja smisla svijetu. Iako nedefiniran i rastezljiv termin, ipak obuhvaća vrijeme i situaciju u kojoj živimo. Kriza vrijednosti, zamjena vrijednosti i sumnja u povijesne priče reflektiraju se u umjetnosti mijenjanjem i nepoštivanjem uobičajenih pristupa, tehnika i plasmana umjetničkog predmeta. Odbacuje se privilegirani položaj

tipično modernih pravaca i usmjerava pažnja na mnogostrukost stilova. Nema više jednoobraznosti i kulturalne centriranosti. Naglasak je na različitostima i promjeni. Umjesto isključivo estetskog, postmodernizam poštuje instinktivno. Naglasak je na igri, a ne na pravilu. U našem slučaju uporaba spužve, slame, papira i drugih nelikovnih i nemodnih materijala upućuje na autorsku slobodu pristupa kreativnom činu.

Ovi su predmeti u prvom sagledavanju raskošni i glaumorozni. ViletinA uvijek kreira po oblicima ženskog tijela. Uvijek mu naglašava atribute koji u socijalnom smislu pripadaju arhetipskom: naglašene su grudi, kukovi, ženstvena figura. On to čini na dva načina: doslovno, naglašavajući obline ili posredno, obogaćujući suknu rastrošnom količinom materijala dodajući figuri raskošni produžetak suknje ili, pak, visoki, zavodnički izrez. Autor svojevrsnoj skulpturi svečane haljine oblikuje i modni dodatak: pokrivalo za glavu. Ono je pompozno i gotovo uvijek stilski usklađeno s "pokrivalom" za tijelo.

Vratimo li se modnom diskursu, možemo se prisjetiti ekstravagantnih modela odjeće koje je nosila Josipa Lisac ili Nikita, pop pjevačica, još od zadnjih godina prošlog stoljeća, a koje je kreirao zapaženi Dario Rossetti. Izvjesne formalne sličnosti nalazimo i s radovima Alana Hranitelja, ali je u njegovom slučaju kreacija potpuno prilagođena nošenju, naravno na modnoj pisti ili u kazališnoj predstavi. Razlika je i u premisi: Hranitelj formira izuzetan oblik, prije svega podoban za nošenje, kretanje i scensku rasvjetu. ViletinA namjerno uzima neglamurozan materijal da bi njime, uz decentni kolor, dobio glamurozni oblik.

U fokusu Viletininih radova je osobna poruka i doživljaj oblika, a ne likovnost kao takva, bez obzira na konačni vizualni rezultat. Postavljajući ove ljsuke s oblikom tijela u znakovite prostore, iznenađuje nas njihovom uklopljivošću. One uopće ne smetaju zbirci usred koje su postavljeni kad se radi o

interijeru muzeja. Sasvim je drugačija situacija kad ih postavlja u eksterijer. Ovdje je ispunjenost ljuski neophodna i one tek tako dobivaju smisao, a uz to i dramatičnu oznaku začudnosti.

Autor predstavlja ciklus, grupu radova/objekata koji, postavljeni na određeni način, čine cjelinu. Kao što je potrebno više nota za iskazivanje zvuka tijekom određenog vremenskog intervala, tako je autoru bilo potrebno nizanje promišljanja da bi izgovorio doživljaj. Tako smo dobili niz radova koji problematizira zbirku, postav, galeriju, muzej.

Ovi radovi ne odaju karakter osobe za koju bi taj predmet bio kreiran. Autora je ponijela ideja materijala, ali oslonac pronalazi u problematiziranju bitka i forme. Ponekad, možda, na rubu karikature, ViletinA progovara o formalnom obliku i sadržaju. Tako smo svjedoci izložbe na kojoj nema subjekta koji bi nosio odjećolike predmete. Imamo niz objekata koji naglašavaju izvanjskost. Tu on problematizira formu i bit na osoban način. Iako su predmeti nosivi unatoč svim tehnološkim potescocama, on ih plasira kao ljušture. On nas izaziva. Ostavlja nam da sami unesemo bit u formu. Na nama je da odlučimo hoćemo li ih prihvatiti kao upozorenje ili ćemo ih u mislima ispunjavati svojim neostvarenim željama.

Eugen Borkovsky, V/2008

Kontakt:

umjetnički kreator ViletinA
www.viletina.com
091/369 3698

Organizator:

Kompanijske komunikacije

Ericssona Nikole Tesle

Voditeljica ETK galerije:

Zdenka Hrabar

Postav izložbe:

Željko Vrhovski

Oblikovanje kataloga:

Ana Hećimović

Ericsson Nikola Tesla d.d.

HR-10 000 Zagreb, Krapinska 45

Tel: + 385 1 365 45 56

Fax: +385 1 365 31 56

HR/LZTBA 102 0087 R11/2009